

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.IX.30.553/2008/6.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Halmos Péter ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Bisz Emőke Ibolya ügyvéd által képviselt **I. rendű**, és a személyesen eljáró **II. rendű alperesek** ellen kölcsön megfizetése iránt a Baranya Megyei Bíróságnál 8.G.40.104/2004. szám alatt indult és a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.140/2008/9. számú ítéletével befejezett perében - amelybe a dr. Mészáros Győző ügyvéd által képviselt az I. r. alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott - az említett számú másodfokú határozat ellen az I. r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2009. március 10-én tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.140/2008/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Köteles az I.r. alperes 2,000.000 (Kettőmillió) forint, a beavatkozó pedig 480.000 (Négyszáznyolcvanezer) forint felülvizsgálati perköltséget a felperesnek 15 nap alatt megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az I.r. alperes alapítása a 2001. július 25-én kelt társasági szerződéssel történt, a Budapest, Vendel u. 15-17. szám alatti ingatlan megvásárlása és azon társasház építése céljából. A felperes a beruházásban részt kívánt venni oly módon, hogy ügyvezetője dr. A I megállapodott a M Bt. üzletvezetésre jogosult tagjával K R-el - és egy magánszeméllyel - abban, hogy a bt. megvásárolja az I. r. alperes 90 %-os, - a magánszemély pedig 10 %-os üzletrészt, az I. r. alperes pedig a szám alatti ingatlant. Az I. r. alperes ügyvezetője 2001. szeptember 27-étől Sz Z volt, aki a tevékenységét dr. A I irányításával és utasítására végezte. Az I. r. alperes szám alatti ingatlanra 2001. szeptember 3-án kötötte meg

az adásvételi szerződést, az ingatlan vételárához a felperes előbb 48,000.000 Ft-ot, majd 2001. november 19-éig részletekben további 42,118.356 Ft-ot biztosított, amely összeget egyenesen az eladó R Banknál vezetett számlájára fizetett be az I. r. alperes nevében K R. A felperes által nyújtott vételár-részletek az I. r. alperes könyvelésében tagi kölcsőneként kerültek nyilvántartásra.

A 2001. december 3-án kelt kölcsönszerződés szerint a felperes 110,000.000 Ft kölcsönt nyújtott az I.r. alperesnek a perbeli beruházás finanszírozása érdekében, 40 hónapi lejáratra. Az I. r. alperes a szerződés aláírásával az összeg hiánytalan átvételét elismerte. 2002. május 7-étől az I. r. alperes 90 %-os üzletrészenek tulajdonosa K R és felesége lett.

A beavatkozó 2002. november 15-én megvásárolta K R-től és feleségétől az I. r. alperes 90 %-os üzletrészt és ő lett a cég ügyvezetője is. A 2002. november 15-én kelt - az I. r. alperes nevében az új ügyvezető B R által aláírt kölcsönszerződésben a felek megállapították, hogy a felperes 2001. december 3-ai kölcsönszerződéssel 110,000.000 Ft kölcsönt nyújtott az I.r. alperesnek. Az I. r. alperes a kölcsön felvételét a 2002. november 15-én kelt szerződésben is elismerte és kötelezte magát az összeg 40 hónap alatt történő visszafizetésére, egyben vállalta, hogy a projekt hasznából 6,000.000 Ft részesedést fizet a felperesnek.

A 2002. november 16-ai keltezéssel készült okiratban Sz L volt ügyvezető a beavatkozó kérésére aláírt egy nyilatkozatot, amely szerint a 2001. december 3-ai kölcsönszerződés alapján a felperes a 110,000.000 Ft kölcsönt az I. r. alperesnek nem folyósította, erről ő az új ügyvezetőt tévesen tájékoztatta.

Az I. r. alperes könyvelése szerint két nap eltelte után 2002. november 18-án az I. r. alperes 97,000.000 Ft tagi kölcsönt K R részére visszafizetett, erről kiadási pénztárbizonylatokat állítottak ki, és K R írásbeli nyilatkozatban is elismerte az összeg átvételét.

A II. r. alperes az I. r. alperes 10 %-os üzletrészt a magánszemélytől megvásárolta, majd 2003. november 21-én közötte és a felperes között egy megállapodás jött létre, amelyben rögzítették, hogy a II. r. alperes 2003. október 15-én megvásárolta a beavatkozónak az I.r . alperesben lévő 90 %-os üzletrészt. Rögzítették, hogy a II. r. alperes előtt ismert, miszerint a felperesnek az I. r. alperessel szemben jelentős követelése áll fenn. A II.r. alperes kötelezte magát, hogy 2004. április 15-éig négy részletben megfizet a felperesnek az I. r. alperes tartozásának rendezése érdekében 139,700.000 Ft-ot, és a szerződés aláírásakor 12,000.000 Ft-ot át is adott a felperesnek. Ugyanezen a napon egy külön tartozás-átvállaló nyilatkozatot készített a felperes és a II. r. alperes, amely szerint a II. r. alperes átvállalja az I.r. alperesnek a felperessel szembeni tartozását. Az

ugyanezen a napon kelt külön nyilatkozatban a felperes képviselőjében dr. A I kijelentette, hogy a tartozás átvállalására tekintettel követelése sem az I. r. alperessel sem pedig a beavatkozóval szemben nem áll fenn.

A II. r. alperes a fenti megállapodásban foglalt további fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a 10 %-os üzletrészt a beavatkozóval értékesítette, ezzel megszűnt az I. r. alperes tulajdonosa lenni. A beavatkozó a most már 100 %-os üzletrészt tovább értékesítette. A vevő részére átadott okiratok között a felperessel 2002. november 15-én kötött kölcsönszerződés nem szerepelt. A felperes 2008. május 8-ától felszámolás alatt áll.

A felperes 2004. október 15-én a kölcsönszerződést felmondta és keresetében kérte az I. r. alperest 110,000.000 Ft kölcsön, valamint 6,000.000 Ft üzleti jutalék, mindösszesen 116,000.000 Ft, ezeknek a kereset benyújtásától járó késedelmi kamata és a perköltségek megfizetésére kötelezni. Keresetét utóbb kiterjesztette a 2003. november 21-én kelt joglemondó nyilatkozata érvénytelenségének megállapítására téves feltevésre, illetőleg megtévesztésre hivatkozással a Ptk. 210. §-a alapján. Arra hivatkozott, hogy a nyilatkozatot annak tudatában tette, hogy az I. r. alperes egyedüli tulajdonosa a II. r. alperes és ebben a II. r. alperes meg is tévesztette.

Arra az esetre, ha a bíróság a joglemondó nyilatkozatát érvényesnek tekint, másodsorban a II. r. alperest kérte kötelezni 139,700.000 Ft és ennek 2003. november 21-étől járó kamatai megfizetésére.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. r. alperes azzal védekezett, hogy a felperes a követeléséről lemondott; kérte a 2001. december 3-án kelt kölcsönszerződés semmisségének megállapítását és hivatkozott arra, hogy a felperes és a II. r. alperes között 2003. november 21-én kelt tartozás átvállalás tárgyában kötött megállapodás is semmis.

A II. r. alperes tagadta, hogy átvállalta az I. r. alperes tartozását.

A beavatkozó az I. r. alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a perbe beavatkozott. Arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződések valótlan tartalmúak, a kölcsön folyósítására a felperes részéről nem került sor, ezért az I. r. alperest visszafizetési kötelezettség nem terheli.

Kifogásként megtámadta a 2001. december 3-án kötött kölcsönszerződést. Arra hivatkozott, hogy az I. r. alperes akkori ügyvezetője Sz Z a szerződés aláírásakor tévedésben volt, a tévedése pedig abban állt, hogy tudomása ellenére valójában nem állt fenn "közvetlen kölcsön jogviszony" a felperes és az I. r.

alperes között. Az I. r. alperes a beavatkozó által előterjesztett kifogáshoz csatlakozott.

Az első fokon eljáró Baranya Megyei Bíróság a 8.G.40.104/2004/199. számú ítéletében megállapította, hogy a felperes 2003. november 11-én tett nyilatkozata, - amellyel kijelentette, hogy az alperes szemben követelése nincs, - érvénytelen. Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt kölcsöntartozás címén 95,924.540 Ft-ot, ennek 2004. október 19-étől járó kamatait, míg az I. r. alperessel szemben ezt meghaladóan, - a II. r. alperessel szemben pedig teljes egészében elutasította a keresetet.

A Pécsi Ítéltábla az I. r. alperes és a beavatkozó fellebbezése, valamint a felperes csatlakozó fellebbezése folytán hozott Gf.IV.30.140/2008/9. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését megváltoztatta és az I. r. alperest terhelő marasztalás összegét 114,946.000 Ft-ra és annak kamataira felemelte.

Megállapította, hogy kölcsönszerződés a felperes és az I. r. alperes között jött létre, a 2002. november 15-én kelt okirat aláírásával, továbbá, hogy a szerződés érvényes és érvényes az abban foglalt, az I. r. alperes részéről tett tartozás elismerő nyilatkozat is. A kölcsön nyújtása a felperes vagyonából történt, a 90,118.356 Ft-ot kitevő vételárrész megfizetéséhez a fedezetet a felperes biztosította. A vételárrész kiegyenlítése időpontjában a felperes és az I. r. alperes között azonban kölcsön jogviszony nem jött létre, mivel az I.r. alperes ügyvezetőjének akarátát dr. A I határozta meg, az I. r. alperesnek nem volt önálló ügyleti akarata. A 2001. december 3-ai kölcsönszerződést az I. r. alperes ügyvezetője aláírta ugyan, de a kölcsönt elfogadó nyilatkozatot a hitelező ügyvezetője tette, aki erre az I. r. alperes mint adós nevében nem volt jogosult, így a szerződés az I. r. alperest nem kötelezi. Nem jött létre kölcsönszerződés az I. r. alperes és a M Bt. között sem, a bt-nek sem állt szándékában az I. r. alperessel szerződést kötni. 2001-ben az I. r. alperes kölcsönszerződés nélkül jutott vagyoni előnyhöz, gazdagodása a felperes rovására történt, így visszafizetési kötelezettsége is a felperessel szemben állt fenn.

2002. november 15-én kötöttek egy újabb kölcsönszerződést, amelyet az I. r. alperes ügyvezetőjeként már a beavatkozó írt alá. Ebben elismerte az I. r. alperes nevében 110,000.000 Ft átvételét a felperestől és kötelezettséget vállalt annak visszafizetésére. Az addig jogalap nélküli gazdagodás jogcímét a felek kölcsön jogcímére változtatták, ennek pedig nem volt jogi akadálya. A szerződés nem volt színlelt és egyéb semmisségi ok sem áll fenn, ezért e kölcsönszerződés az I. r. alperest kötelezi.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megtámadási kifogás is alaptalan volt. Az I. r. alperes nem tudta bizonyítani, hogy a 2002. november 15-ei kölcsönszerződés megkötésekor a képviselője tévedésben volt, az ennek bizonyítására a beavatkozó által 42/B/3. sorszám alatt csatolt "Együttműködési megállapodást" nem találta alkalmasnak. Megállapította, hogy az okirat manipulált, ezért bizonyítékként nem vehető figyelembe, egyéb az I. r. alperes tévedését alátámasztó bizonyíték pedig nem merült fel. Az I. r. alperes könyvelésében az összegnek tagi kölcsönként való nyilvántartása nem bizonyítja, hogy a kölcsönt K R tag nyújtotta. Az I. r. alperes a kölcsönt nem fizette vissza, ezért a szerződés felmondása következtében a felperes igényt tarthat annak visszafizetésére. Annak nem tulajdonított jogi jelentőséget, hogy az I. r. alperes fizetett-e avagy sem K R-nek tekintve, hogy a felperes nem kérte az I. r. alperestől hogy helyette K R részére teljesítsen.

A marasztalás összegszerűsége tekintetében az I. r. alperes tartozás elismerő nyilatkozatából indult ki. A Ptk. 242. §-ának (1) bekezdése szerint az I. r. alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa elismert tartozás nem áll fenn. Annak, hogy az I. r. alperes cégneve időközben változott ugyancsak nem tulajdonított jogi jelentőséget, mivel csupán a cég elnevezés változott, maga a cég azonban megmaradt. A felperes által 1999-től felszámított utazási és szállásköltségeket mérlegeléssel 1,000.000 Ft-ban fogadta el, ezt levonva az I. r. alperes által elismert 110,000.000 Ft-ból, valamint levonva a 6,000.000 Ft-nak az arányos részét is a keresetben érvényesített 116,000.000 Ft helyett 114,946.000 Ft-ban és annak kamataiban marasztalta az I. r. alperest.

A jogerős ítélet ellen az I. r. alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az első, - vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést mindenek előtt a Pp. 206. §-ában, továbbá a Ptk. 199. §-ában, 200. §-a (1) bekezdésében, 207. §-ának (1) bekezdésében, a 235. §-ának (1) bekezdésében, a 236. §-ának (1) bekezdésében, a 328. §-ának (1) és (3) bekezdésében, a 329. §-ának (1) bekezdésében, valamint az 1997. évi CXIV. törvény (Gt.) 22. §-ának (3) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg. Előadta, hogy a felperes és az I. r. alperes közötti, valamint a felperes és K R közötti megállapodásokat az eredeti okiratok tartalma alapján kellett volna értelmezni. A bíróságok a tanúvallomások, valamint az utólag keletkezett okiratok tartalmából következtettek vissza a

kölcsönszerződések megkötésekor fennálló körülményekre. A másodfokú bíróság megítélése szerint a 2001. december 3-ai kölcsönszerződés az I. r. alperes akarathibája miatt nem jött létre azt mégis bizonyítékként értékelte a jogalap nélküli gazdagodás megállapítása körében. A valótlan tartalmú okirat jogszabályba ütközés folytán semmis, ezért bizonyítékként nem hozható fel.

Állította, hogy a 2001. december 3-ai valamint a 2002. november 15-ei kölcsönszerződés is érvénytelen, mivel az ügyvezetőket a felperes megtévesztette.

Vitatta, hogy a szerződő felek a 2002. november 15-ei kölcsönszerződésben a korábbi jogalap nélküli gazdagodást kölcsönné alakították volna át, e körben a másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 242. §-ában foglaltakat. Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés semmis, a tartozás elismerés pedig tévedésen alapult. Alapjogviszony nélkül a tartozás elismerése mellett sem lett volna fizetésre kötelezhető, a tartozás elismerés ugyanis kötelmet nem teremtett.

Hivatkozott arra, hogy a 2002. november 18-án K R által aláírt okiratok így a kiadási pénztárbizonylat, valamint az írásbeli nyilatkozat nyugtaként szolgáltak, ekként a polgári jog szabályai szerint érvényesek, ezeket a bíróság jogsértéssel rekesztette ki a bizonyítékok köréből. E körben helytelenül értékelték K R, V A és K G tanúk vallomását akik maguk is bizonyították, hogy az I. r. alperes K R-nek a 97,000.000 Ft összegű tagi kölcsönt visszafizette. A másodfokú bíróság jogsértő módon ennek a visszafizetésnek nem is tulajdonított jelentőséget.

A 2002. november 18-ai együttműködési megállapodás két oldaláról a szakértő által megállapított különbözőséget a bíróság az I. r. alperesre terhelte, holott az I. r. alperes állította, hogy az okiratot a felperestől ilyen tartalommal kapta. Előadása szerint az, hogy az okiratot két nyomtatón készítették még nem jelenti azt, hogy a szövege hamisított.

A 2003. november 21-én kelt, dr. A I által tett joglemondó nyilatkozat tekintetében a másodfokú bíróság jogsértéssel fogadta el dr. A I tévedését.

Hivatkozott arra, hogy sem az I. r. alperes sem pedig a beavatkozó nem ismerte el, hogy az átadott összegek a felperestől származtak, az I. r. alperes már a 2006. január 26-án kelt beadványában hivatkozott arra, hogy a kölcsön folyósítója nem lehetett a felperes. A 2001. december 3-ai kölcsönszerződés és a 2002. november 15-én kelt okiratok sem tettek arról említést, hogy a K R néven történt befizetések a felperestől származnak. A felperes a 2004. december 19-ei előkészítő iratában azt állította, hogy K R részére adott át kölcsön összegeket, továbbá, hogy a követelést K R illetve a M Bt. engedményezése útján szerezte meg.

Nem vitatta, hogy 2001. november 19-éig 90,000.000 Ft befizetésre került a R Bankba, állította viszont, hogy 2001. december 3-án és 2002. november 15-én a kölcsönszerződések alapján ilyen fizetések nem történtek. És mert a felperes a kölcsönszerződések alapján kölcsönt az I. r. alperesnek nem folyósított, annak visszafizetésére sem kötelezhető.

A beavatkozó írásbeli észrevételében csatlakozott az I. r. alperes előadásához.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az I. r. alperes a felülvizsgálati kérelmében a bizonyítás anyagának az eljárt bíróságok általi mérlegelését támadta. Arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság ténybeli következtetései tévesek, valótlanok voltak és ezzel a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 206. §-ában írt rendelkezéseket.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincsen helye, ezért a bíróság által megállapított tényállást a Pp. 206. §-ára alapítva csak azon okból lehet felülvizsgáltatni, hogy az az iratok tartamával ellentétben áll, vagy a bizonyítékokból a bíróság okszerűtlen ténybeli következtetésre jutott. A másodfokú bíróság ítélete mentes az I. r. alperes által felhozott hibáktól.

A Pp. 3. §-ának (5) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a polgári perekben szabad bizonyítási rendszer érvényesül, a bíróság alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja bizonyítékként a felek előadását és minden más bizonyítékot is, amely a tényállás felderítésére alkalmas. A bizonyítékok értékelésének nincsen megszabott rendje, a korábbi eseményekre nemcsak az akkor keletkezett okiratokból, hanem a felek előadásából, a tanúk vallomásából visszamenőleg is lehet okszerű következtetésekre jutni.

A perbeli esetben a másodfokú bíróság a bizonyítékokat a maguk összességében értékelte, a mérlegelése kiterjedt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására is. Ezek során a

másodfokú bíróság hibát nem vétett. Okszerű és logikus volt a másodfokú bíróságnak az a ténybeli következtetése, hogy a kölcsönszerződés a felperes és az I. r. alperes között jött létre. Nem vezetett sikerre az I.r. alperes arra irányuló ellenbizonyítása, hogy kölcsöntartozása K R-tel szemben áll fenn.

A megállapított tényekből levont jogi következtetés, a tények jogi elbírálása már szabadon felülvizsgálható. A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a felülvizsgálati kérelemmel abban, miszerint nem helytálló az a jogi következtetés, hogy a felek a közöttük lévő - jogalap nélküli gazdagodás címén fennálló - jogviszonyt változtatták át kölcsönszerződésre. A feleknek nem volt olyan közös akaratnyilvánítása, amellyel kifejezésre juttatták volna azt az akaratukat, hogy az I. r. alperes kölcsön jogcímén fizesse vissza azt az összeget, amely korábban jogalap nélküli gazdagodás címén került a birtokába. Az okirat írásbeli tartalmával szemben ilyen ténybeli következtetésre az ügy körülményeiből okszerűen nem lehetett jutni.

Nem fogadta el a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy az I.r. alperesnek sem 2001. szeptemberében sem pedig 2001. december 3-án nem volt szerződési akarata a kölcsön elfogadására.

A felek közötti jogviszony keletkezése, minősítése szempontjából kiemelkedő jelentősége volt a jogviszony létrejöttét megelőző eseményeknek és azoknak a gazdasági céloknak, amelyek a felek magatartását meghatározták.

Nem volt vitás, hogy a felperes saját pénzeszközei felhasználásával úgy akarta megvalósítani a perbeli beruházást, hogy ez ne kapjon nyilvánosságot, a működő társaságban nem kívánt tagként részt venni. Ennek érdekében megállapodott a perben nem álló M Bt-vel illetve annak ügyvezetőjével K R-tel és egy magánszeméllyel, hogy a Bt. felhasználásával annak nevében történik meg a projekt felperes általi megvalósítása. Azt a megoldást választották, hogy a Bt. megvásárolja a projekt megvalósítására alakult I. r. alperes üzletrészenek 90 %-át, a magánszemély pedig a fennmaradó 10 %-ot, - a felperes által biztosított pénzből - az új tulajdonosok pedig elfogadták, hogy az I. r. alperes tevékenységét a felperes céljainak megfelelően alakítják. Ehhez választottak Sz Z személyében egy olyan ügyvezetőt, aki vállalta, hogy a felperes által előkészített szerződéseket az I. r. alperes nevében aláírja. Mindezeket alátámasztja Sz Z volt ügyvezetőnek, az első fokú eljárásban a 32. sorszámú jegyzőkönyvben tett tanúvallomása, amely szerint ő csupán névleg volt ügyvezetője az I.r. alperesnek.

A fentieknek megfelelően az I. r. alperes megvásárolta a projekt alapját képező szám alatti ingatlant, amelynek vételárához a felperes több mint 90,000.000 Ft-ot biztosított a saját vagyona

terhére, ez az eljárás során becsatolt saját irataiból mérlegeiből, könyvelési adataiból megállapítható. Nem volt vitás, hogy sem az I. r. alperesnek, sem a tagoknak a vételár megfizetésére nem volt fedezete. K R a Bt. szervezeti képviselője határozottan tagadta, hogy közte és az I. r. alperes között a pénzátadás kapcsán szerződés jött volna létre. Erre nézve semmilyen bizonyíték nem volt, amelyből a kölcsönnyújtás tényére, a szerződés lényeges feltételeire következtetni lehetett volna. Önmagában a tagi kölcsönként való számviteli nyilvántartása nem bizonyította a kölcsönös akaratnyilatkozat megtörténtét.

K R a felperes megbízásából - az I. r. alperes mint vevő feltüntetésével - fizette be a vételárat az ingatlan eladójának a R Bank Rt-nél vezetett bankszámlájára. Az ingatlan vásárlásáról az I. r. alperes képviselői nyilvánvalóan tudomással bírtak, és tudomást kellett szerezniük arról is, hogy annak vételára nem az I. r. alperes, hanem más személy pénzeszközeiből került kifizetésre, tehát a vételárat harmadik személy finanszírozta meg, ezért számolniuk kellett ennek jogi következményeivel is. Ilyen előzmények után került sor 2001. december 3-án a felperes és I.r. alperes szervezeti képviselője által a kölcsönszerződés aláírására, amelyben a kölcsönnyújtás tényét és a visszafizetési kötelezettséget is rögzítették.

Mindezt megerősítette K R-nek a 42. számú jegyzőkönyvben tett vallomása. A szerződésnek tehát az volt a célja, hogy a korábbi vételár finanszírozást jogilag rendezzék. A szerződést az I. r. alperes szervezeti képviselője aláírta, a szerződési akaratnyilatkozatát megtette. A kölcsönös és egybehangzó két akaratnyilatkozat megtételével a Ptk. 205. §-ának (1) bekezdése szerint létrejött.

Az I. r. alperes akarathiányának vagy hibájának nem a szerződés létrejötte, hanem annak érvényessége szempontjából lehet jogi jelentősége. Ha az akarathiba nem tudatos - így tévedés vagy megtévesztés esetén - a szerződés megtámadására vezethet, és a sikeres megtámadás a szerződést érvénytelenné teszi. A titkos fenntartásából vagy rejtett indokból fakadó akarathiba a Ptk. 207. §-ának (5) bekezdése szerint a szerződés érvényessége szempontjából közömbös, ha pedig az akarathiba abban nyilvánul meg, hogy a kifejezésre juttatott szerződési akaratot mindkét fél színlelte, a szerződés a Ptk. 207. §-ának (6) bekezdése szerint semmis. Közös színlelés nem kerülhetett szóba. Nem minősíthető az I.r. alperes tévedésének vagy megtévesztésének, hogy a felperes akaratával egyezően a társaság finanszírozását kölcsönnyújtásnak az ebből eredő tartozást kölcsöntartozásnak ismerte el. Tény, hogy az okirat a kölcsönnyújtás időpontját nem a valóságnak megfelelően tartalmazta. Az okirat azonban valódi volt, azt a felek aláírták (nem volt hamis) és a tartalma se volt meghamisítva. A felek maguk tettek olyan nyilatkozatot, hogy a szerződés aláírásának napján átvett kölcsönt 40 hónapon belül fizeti vissza az I.r. alperes. A

felek Ptk. 200. §-ának (1) bekezdésében írt szerződési szabadságából következően azonban maguk dönthetik el, hogy mely időponttól kezdődően tekintik magukat kötelemben állónak; meghatározhatják, hogy mely időponttól számítják e kötelemből eredő követelés teljesítési határidejét.

A 2002. november 15-ei szerződési nyilatkozatok is azt erősítették meg, hogy a felek számára nem az volt a lényeges, hogy mikor történt a kölcsönnyújtás, hanem az, hogy megtörtént és annak visszafizetése a felperes részére az I.r. alperes kötelessége. Ez utóbb kötött szerződés is azt tartalmazta, hogy 110 millió forint átvétele a "jelen szerződés aláírásával" történt, holott mindkét fél tudta, hogy ekkor sem volt pénzátadás. Valójában a pénz átvételének igazolása történt meg a szerződés aláírásával, valamint közös akarattal meghatározták, hogy e szerződés aláírásától indul a kölcsön visszafizetésének 40 hónapban meghatározott futamideje.

Az I. r. alperesnek az az ellenbizonyítása, hogy az összeget nem a felperes, hanem más nyújtotta, nem vezetett eredményre, így az a tévedése sem nyert bizonyítást, hogy a kölcsönnyújtó személyében tévedésben volt. Az I. r. alperes azt állította, hogy az összeget részére K R tagi kölcsönként nyújtotta. K R a 42. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben tett vallomásában ezt kifejezetten tagadta, fel sem merült, hogy K R-nek lett volna kölcsönözhető közel 100,000.000 Ft-ja és tagadásával szemben arra sem volt bizonyíték, hogy a felperestől átvett és az I.r. alperes nevében befizetett vételárra nézve kölcsönszerződést kötött volna az I.r. alperessel. Nem gyengítette a fentieket Sz Z tanúvallomása és az általa 2002. november 16-án aláírt nyilatkozat sem. Nevezett az írásbeli nyilatkozatában azt adta elő, hogy a beavatkozó (I. r. alperes akkori ügyvezetője) részére téves tájékoztatást adott a kölcsönnek a felperes részéről történő folyósításáról. (8/A/2. sorszám alatti okirat) A 32. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomása viszont azt adta elő, hogy a nyilatkozat aláírása előtt semmiféle felvilágosítást nem adott B R beavatkozónak és ezt a 37. sorszámú jegyzőkönyvben tett nyilatkozatában maga a beavatkozó is megerősítette. Sz Z tanú az okirat aláírásának körülményeit akként vázolta, hogy B R beavatkozó kereste meg 2003-ban, megkérdezte, hogy "vett-e fel pénz dr. A I-től" majd aláíratta vele az előre elkészített nyilatkozatot. A tanú úgy nyilatkozott, hogy "meg sem értette", milyen összegre kell nyilatkoznia, és hogy nem is találkozott korábban B R beavatkozóval.

Helytálló volt a másodfokú bíróság jogi álláspontja, miszerint annak, hogy az I. r. alperes a kölcsönt K R-nek visszafizette-e az

ügy mikénti elbírálása szempontjából nincs jogi jelentősége. E körülménynek csak akkor lett volna relevanciája, ha a felek közösen módosították volna a jogosult személyét illetően a kölcsönszerződést; ha a felperes K R részére utalványozta volna az összeg kifizetését; avagy K R-re engedményezi a követelést. Ezek egyike sem került bizonyításra. Abban az esetben, ha az I. r. alperes bizonyítani tudja, hogy K R-nek a 97,000.000 Ft-ot visszafizette, úgy tőle kérheti annak visszaadását, mivel K R úgy nyilatkozott, hogy neki magának nincs és nem is volt az I. r. alperessel szemben sem tagi kölcsönből eredő sem egyéb követelése.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.140/2008/9. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az I. r. alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a/, b/, c/ pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában. A beavatkozó 480.000 Ft, - az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat köteles a felperesnek megtéríteni.

Budapest, 2009.nárcius 10.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

*bíróági írnok
(PBné)*